

Labā prakse trokšņu iekārtu putnu atbaidīšanai lietošanā

Mūsdienās tiek izmantotas dažādas metodes putnu atbaidīšanai lauksaimniecībā, lai samazinātu kultūraugiem nodarītos postījumus. Katrai metodei ir savi riski, kas tās lietotājam būtu jāņem vērā.

Attiecībā uz trokšņu jeb skaņas iekārtām putnu atbaidīšanai, tās lauksaimniecībā tiek izmantotas jau daudzus gadus. Biežākie izmantotie šo ierīču veidi ir:

- pastiprinātas sirēnas vai ierakstīti trauksmes signāli;
- eksplozīvi, kurās skaļa sprādziena izraisīšanai visbiežāk tiek izmantota propāna gāze.

Gāzes pistoles un gāzes lielgabali rada skaļas skaņas, kad tiek aizdedzināta propāna gāze un gaiss, lai radītu nelielus sprādzienus. Pirotehniskās patronas rada skaļas skaņas, kad tās tiek palaistas. **Ierakstītas skaņas** ietver sprādzienus, augstas frekvences kliegzienus, kas atdarina plēsējus, un svilpes radītas skaņas.

Sprāgstvielu lietošana rada savainošanas risku ne tikai darbiniekiem, bet arī apkārtējiem cilvēkiem vai dzīvniekiem, kā arī var bojāt īpašumu. Var tikt nodarīts nopietns kaitējums acīm, ausīm, ādai vai citām ķermeņa daļām, kā rezultātā tiek radīti neatgriezeniski bojājumi. Pastāv arī ugunsgrēku risks, īpaši sausās un vējainās vietās.

Putnu atbaidīšanas trokšņu ierīces var radīt 155 dB lielu skaņu 5 m attālumā no tām. Līdz ar to tās ir ārkārtīgi skaļa trokšņa avots, kas ir pat skaļāks nekā reaktīvais iznīcinātājs pacelšanās laikā. Salīdzinājumam smagā metāla koncerts rada ap 110 dB stipru troksni, bet noslogota šoseja 80-85 dB lielu troksni. Jāatzīmē, ka dzirdes bojājumi rodas, skaņas stiprumam pārsniedzot 120 dB.

Ņemot vērā, ka minētās iekārtas rada lielu troksni, kas, visticamāk, būs dzirdams plašā teritorijā, būtu pamatoti sagaidīt, ka putniem paredzētais trokšņa avots traucēs arī cilvēkus. Troksnis ir cilvēka dzirdes orgāniem nevēlamu skaņu kopums, kas var būt kaitinošs un traucējošs. Lauksaimnieks, iespējams, neuzskatīs gāzes pistoles skaņu par troksni, tomēr kaimiņš to varētu uzskatīt par nevēlamu troksni, ja tas traucē viņa atpūtu, ikdienas aktivitātes, naktsmieru un dzīves kvalitāti kopumā. Izskatot citu valstu pieredzi šajā jautājumā, t.sk. arvien biežāk saņemot iesniegumus no iedzīvotājiem arī Latvijā, visvairāk sūdzību tiek saņemtas tieši par eksplozīvā tipa trokšņu iekārtām.

Jāņem gan vērā, ka visa veida putnu atbaidītāji laika gaitā var kļūt tiem pierasti un zaudēt savu efektivitāti. Lai no tā izvairītos, iekārtas regulāri jāpārvieta un jāizmanto kopā ar citām metodēm putnu atbaidīšanai un kultūraugu aizsardzībai. Mūsdienās pastāv arī **lāzera atbaidīšanas tehnoloģijas**, kas ir draudzīgākas videi, putniem un dzīvniekiem (un arī cilvēkiem) un ne mazāk efektīvas, piemēram, Eiropas Savienības fondu līmenī tiek strādāts pie jaunas iekārtas sertifikācijas (atbaida 80% putnu noteiktajā zonā). Putni uztver tuvojošos lāzeru kā fiziskas briesmas un izvairās no šīs

zonas, turklāt tiek minēts, ka putni nepierod pie lāzera¹. Arī Latvijā RTU pētnieki ir radījuši lāzeriekārtu putnu atbaidīšanai, kas šobrīd vēl tiek pētīta zivju dīķos².

Trokšņu iekārtu putnu atbaidīšanai lietošana – citu valstu prakse un vadlīnijas

Šajā sadaļā ir apkopota būtiskākā informācija no vairākiem ārvalstu avotiem par to, kā citur pasaulē³ tiek risināta trokšņa problēma (un tā nelabvēlīgā ietekme uz iedzīvotāju veselību un labsajūtu), ko rada lauksaimniecībā izmantotās skaņas iekārtas putnu atbaidīšanai. Galvenās vispārīgās vadlīnijas to lietošanai ir šādas:

- iekārta atrodas vismaz 200 m – 300 m no mājām (lauku apvidū) vai 500 m attālumā no mājokļa blakus esošajā īpašumā dzīvojamā vai lauku dzīvojamā zonā;
- trokšņa līmenis nedrīkst pārsniegt maksimālo trokšņa līmeni dienas laikā – 100dB (tas ir atkarīgs no katras pašvaldības/ reģiona). Lai izmantotu vakarā/ naktī – nedrīkst pārsniegt 45dB;
- kopējais darbības laiks nedrīkst pārsniegt 12 stundas vienā dienā;
- iekārtu var lietot sākot no 6:00 - 7:00 (labāk 7:30) no rīta līdz 20:00 - 22:00 vakarā jeb no saullēkta līdz saulrietam (ņemot vērā, kurš sanāk īsākais laiks atkarībā no gadalaika);
- iekārtu nelieto no 11:00 vai 12:00 līdz 15:00, kā arī naktīs. Neiesaka lietot vispār vismaz svētdienā;
- ja kultūraugu platība ir 3 ha vai mazāka – izmanto vienu gāzes *lielgabalu*;
- ja kultūraugu platība ir > 3 ha hektāriem, bet < 8 ha – divi gāzes *lielgabali*;
- ja kultūraugu platība ir 8 ha vai lielāka – ne vairāk kā trīs gāzes *lielgabali*;
- iekārtu pārvieto ik pēc 4 dienām;
- viens šāviens ik pēc 5 min viena šāviena ierīcēm un ne vairāk kā 11 aktivizācijas reizes vai 33 šāvienu stundā vairāku šāvienu ierīcei;
- ne vairāk kā 4-6 šāvienu stundā un ne vairāk kā 70 sprādzieni dienā;
- izmanto skaņu slāpējošu barjeru (atrodas aiz iekārtas) – dabīgu vai mākslīgi veidotu;
- skaņas iekārtu neizmanto kā vienīgo atbaidīšanas metodi, bet variē ar citām alternatīvām putnu kontroles un atbaidīšanas metodēm;
- novietojot iekārtu, ņem vērā valdošos vējus, lai tie nestu skaņu uz aizsargājamām lauka teritorijām, nevis māju virzienā, t.sk. novieto prom no tuvākā trokšņa ziņā jutīgā uztvērēja. Izmantojiet visu, kas varētu apturēt un slēpāt skaņas izplatīšanos starp jūsu zemes gabalu un dzīvojamām mājām, piemēram, atstarojošas vai absorbējošas starpsienas (no gofrētā dzelzs vai salmu

¹ <https://cordis.europa.eu/article/id/421699-no-more-crop-damage-thanks-to-intelligent-laser-technology-that-keeps-pest-birds-away> (atvērts 17.12.2025.)

² <https://kursors.lv/2020/04/28/rtu-petnieki-rada-ierici-putnu-atbaidisanai-no-zivjaudzetavam/> (atvērts 17.12.2025.)

³ Kanādā, Lielbritānijā, Austrālijā

kļīpām), lai koncentrētu skaņu uz savu lauku un prom no kaimiņiem, kokus un meža teritorijas utt.;

- izvēlas klusāku iekārtas iestatījumu vai iekārtas modeli;
- iekārtu lieto tikai tad, kad nepieciešams (jeb kad kultūraugs ir visneaizsargātākais un ne ilgāk kā vajadzīgs);
- pirms iekārtas lietošanas ir jābūt pierādījumiem, ka putni apdraud dārzu un kultūragus. Maldīgs ir pieņēmums, ka, lietojot iekārtu preventīvi pirms šī laika, tā atturēs putnus.

Kanādas noteikumi putnu atbaidīšanas trokšņa ierīcēm

Pirms Kanādā izstrādāja šos noteikumus, iedzīvotāji ziņoja par propāna lielgabalu nelabvēlīgām sekām veselībai: stress un trauksme, miega traucējumi, uzbudinājums, paaugstināta agresija un koncentrēšanās grūtības. Problēma saasinājās, pieaugot lauksaimniecības zemju platībām (un līdz ar to. lielgabalu skaitam) un jaunu mājokļu būvniecībai apkārtnē. Bija fiksēti gadījumi, kad lauksaimnieki atstāja šīs ierīces darboties visas dienas garumā, jo tuvumā paši nedzīvoja un, ierīces radītajam troksnim nebija pakļauti. Iedzīvotāji bija veikuši šādus pasākumus, lai tiktu galā ar propāna lielgabalu troksni: gulēja pagrabos; turēja logus aizvērtus; uzstādīja trīskārša stiklojuma logus vecākās mājās; klausījās skaļu mūziku; lietoja trankvilizatorus; pārvācās dzīvot citur.

Tika ziņots, ka troksnis negatīvi ietekmē arī apkārtesošo uzņēmumu darbību, īpaši tos, kuru darbinieki strādā no mājām vai, atkarībā no darba specifikas, strādā nakts maiņās, un viņiem dienas laikā ir nepieciešams miegs. Tāpat arī mātes ar maziem bērniem īpaši cieta no skaņas lielgabaliem. Vairāki iedzīvotāji ziņoja, ka viņu bērni vakaros nevar gulēt. Skolotāji un skolēni ziņoja, ka nespēj koncentrēties mācībām. Tika ietekmēta arī kopienas sajūta, jo cilvēkiem vairs nebija patīkami uzturēties ārtelpās un savās mājās kopumā. Šis iekārtu radītais troksnis negatīvi ietekmēja ne tikai cilvēku, bet arī mājdzīvnieku un mājlopu veselību, piemēram, bija novērojams stress, kā arī apkārtnē vairs nebija novērojami putni, t.sk. reto sugu putni.

Noteikumi visas iekārtas iedala divās kategorijās:

A kategorija - stacionāra putnu atbaidīšanas iekārta, kas rada impulsa skaņu. Impulsa skaņa rodas triecienu vai sprādzienu rezultātā.

Ar propānu darbināmi sprāgstvielas vai lielgabali ir "A" kategorijas iekārtu piemēri. Šaujamieroči un šāviņu palaišanas ierīces, piemēram, dārza pistoles, šeit nav iekļautas.

B kategorija - putnu atbaidīšanas iekārta, kas ir jebkura cita stacionāra iekārta, kas neietilpst A kategorijā un rada skaņas, lai biedētu vai traucētu putnus. Piemēri ir iekārtas, kas pārraida putnu saucienus vai citas skaņas caur skaļruņiem. Šaujamieroči un granātu metēji šeit nav iekļauti.

Trokšņa iekārtu izmantošana kultūragu aizsardzībai ir atļauta pie šādiem nosacījumiem:

- Iekārta tiek darbināta tikai no plkst. 6:30 līdz 20:00 vai no saullēkta līdz saulrietam, atkarībā no tā, kurš no šiem laika periodiem ir īsāks;
- Vienlaikus tiek darbināta ne vairāk kā viena skaņas putnu atbaidīšanas iekārta uz 2 ha lauksaimniecības zemes;

- Iekārta tiek pārvietota ik pēc 4 dienām;
- Iekārta ir reģistrēta pašvaldībā, norādot atbildīgās personas kontaktinformāciju;
- Iekārta tiek izmantota kā daļa no kopējā putnu atbaidīšanas pārvaldības plāna, kas ietver putnu aktivitātes un kultūraugu bojājumu uzraudzību, stratēģijas ierīču lietošanas samazināšanai un putnu pierašanas pie ierīcēm novēršanai, kā arī ierīču apkopi un stratēģijas to radīto traucējumu ietekmes samazināšanai.

A kategorijas putnu atbaidīšanas iekārtām ir noteiktas papildu prasības:

- Iekārtas maksimālā aktivizācijas frekvence ir viens šāviens ik pēc 5 minūtēm viena šāviena iekārtai un ne vairāk kā 11 aktivizācijas reizes vai 33 šāvienu jebkurā stundā vairāku šāvienu iekārtai;
- Iekārta atrodas vismaz 200 m attālumā no visām blakus esošajām dzīvojamajām mājām;
- Iekārtu nedrīkst lietot laikā no pusdienlaika (12:00) līdz plkst. 15:00.

Savukārt **B kategorijas putnu atbaidīšanas iekārtām** ir noteikta šāda papildu prasība:

- Iekārta atrodas vismaz 100 m attālumā no visām blakus esošajām dzīvojamajām mājām;

Granātu metējus vai augļu dārza pistoles, kas neietilpst A un B kategorijas iekārtās, nedrīkst izmantot 200 metru attālumā no visām blakus esošajām dzīvojamajām mājām. Tomēr, ja ir saņemta blakus esošās dzīvojamās mājas īpašnieka rakstiska atļauja, šī attāluma ievērošanas prasības tiek atceltas.

Bez tam granātu metējus nedrīkst pavērst blakus esošo dzīvojamo māju virzienā.

Lielbritānijas rokasgrāmata trokšņu iekārtu lietošanai putnu atbaidīšanai

Rokasgrāmata izstrādāta, pamatojoties uz saņemtajām iedzīvotāju sūdzībām. Tika konstatēts, ka atsevišķi lauksaimnieki iekārtas izmanto vairāk nekā pusi no gada. Daudzi putnu atbaidītāji bija novietoti pie kultūraugiem un tika izmantoti nepārtraukti mēnešiem ilgi, zaudējot to efektivitāti putnu atbaidīšanai.

Rokasgrāmatas ieteikumi attiecas uz kultūraugu aizsardzību, izmantojot skaņas (gāzes) putnu atbaidītājus, kas pazīstami arī kā propāna gāzes pistoles, “viļņotāji” (*bangers*) vai “gāzes pistoles”.

Ja tiek konstatēts, ka putnu atbaidītāja radītais troksnis būtiski traucē iedzīvotājus, pašvaldība lauksaimniekam izsniedz paziņojumu par traucējumu novēršanu. Šo

traucējumu novēršanas neievērošanas gadījumā var saņemt naudas sodu līdz pat 23 000 eiro vai 6 mēnešu cietumsodu.

Vadlīnijas putnu atbaidītāju izmantošanai

Vai kultūraugi atrodas ~4.8 km rādiusā no dzīvojamā īpašuma, skolas vai slimnīcas?	nē	Nav nepieciešams tālāk apsvērt īpašus drošības pasākumus
jā		
Vai ir jāizmanto skaņas putnu atbaidītājs?	nē	Nav nepieciešams tālāk apsvērt īpašus drošības pasākumus
jā		
Vai putnu atbaidītāja lietošana ir pamatota: vai tas aizbaidīs un atturēs meža baložus no barošanās ar jūsu kultūraugiem?	nē	Izmantojiet alternatīvu metodi vai raidiet atsevišķus šāvienus, kurus putni uztvertu kā briesmas
jā		
Vai esat veikuši pasākumus, lai ierobežotu ietekmi uz tuvumā esošajiem iedzīvotājiem? • Virziet trokšņa lielgabalu prom no īpašuma. Pārliecinieties, ka tā šāviens nav tik skaļi, lai radītu traucējumus dzīvojamajās ēkās. • Aktīvi samaziniet meža baložu populāciju visa gada garumā. • Izmantojiet efektīvas, cietas barjeras, lai aizsargātu savu īpašumus (dzīvžogi šajā gadījumā nedarbojas). • Nodrošiniet, lai iedzīvotāji būtu pakļauti ne vairāk kā 4 šāvieniem jebkurā stundā no visiem putnu atbaidītājiem noteiktā teritorijā, kas varētu viņus ietekmēt. Vai esat sadarbojušies ar blakus esošajiem lauksaimniekiem, lai samazinātu trokšņa kumulatīvo ietekmi? • Sekojiet līdzi rītausmas un krēslas iestāšanās laikiem, lai nodrošinātu, ka iedzīvotāju miegs netiek traucēts. • Pārvietojiet putnu atbaidītājus un izmantojiet alternatīvas metodes, lai nodrošinātu tuvumā esošajiem iedzīvotājiem zināmu atpūtu no trokšņa. • Novietojiet putnu atbaidītājus pēc iespējas tālāk vienu no otra, ņemot vērā zemes reljefu, lai to kopējā ietekme neradītu papildu traucējumu. • Izmantojiet dažādas putnu atbaidīšanas metodes, gan ar skaņas, gan bez skaņas palīdzības.	nē	Ja neesat apsvēris visas šeit minētās iespējas, putnu atbaidītāja izmantošana var radīt sūdzības. Ja tiek konstatēts, ka tās ir pamatotas un arī tiesā tiek pierādīts, ka jūs neesat ievērojis labo praksi trokšņa samazināšanai, jums var tikt piemērots naudas sods līdz 23 000 eiro

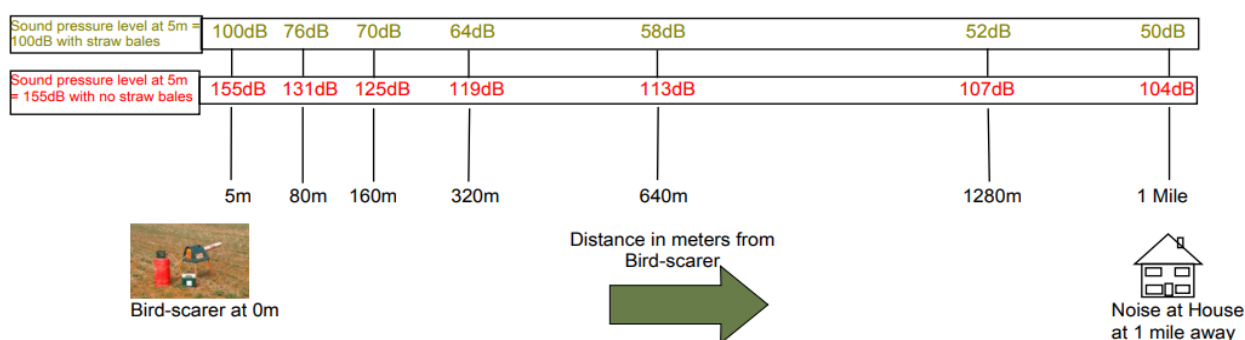
Putnu atbaidītāji jāizmanto tikai kultūraugu aizsardzībai un tikai tad, ja ir pamatotas cerības uz to efektivitāti. Ja ierīces nespēj aizsargāt kultūraugus, to turpmāka lietošana nav attaisnojama. Tiklīdz skaņas ierīce putnu atbaidīšanai zaudē efektivitāti, nomainiet to ar cita veida līdzekli, jo pretējā gadījumā putni pat var tikt pievilināti, raidot tiem signālu par labu barošanās vietu.

Putnu atbaidīšanas iekārtas ir jāizmanto pēc iespējas retāk, nosakot, kad kultūraugi ir visneaizsargātākie pret putnu uzbrukumiem., Nedrīkst lietot tos ilgāk, nekā tas ir nepieciešams. Putnu atbaidītāja efektivitāti var palielināt, mainot iekārtas veidu un novietojumu.

Tiek ieteikts neraidīt šāvienus no trokšņa lielgabala vairāk kā 4 reizes stundā, ņemot vērā arī situācijas, kad vienu lauku aizsargā vairāki lielgabali. Putniem var būt nepieciešamas daudz vairāk nekā 15 minūtes, lai pārgrupētos. Savukārt, ja intervāli ir pārāk īsi, putni ātri pieradīs pie skaņas trokšņa avota. Visi vairākkārtēji lielgabala šāvieni jāuzskata par vienu šāvienu, ja tie ir dzirdami 30 sekunžu laikā. Novietojot putnu atbaidīšanas iekārtas, jāņem vērā valdošo vēju virziens un jāatceras, ka troksnis izplatās daudz tālāk pa vējam.

Veiktā iedzīvotāju aptauja parādīja, ka īpašu diskomfortu rada putnu atbaidītāju iedarbināšana no agra rīta, kad cilvēki tiek pamodināti. Tāpēc tiek rekomendēts iestatīt iekārtas taimeris uz 7:30, kad vairums cilvēku ceļas. Rokasgrāmata iesaka izvairīties lietot skaņas iekārtas vismaz 200 m attālumā no ēkām pirms plkst. 7.00 vai pirms plkst. 6.00, ja saullēkts ir agrāk, kā arī pēc plkst. 22.00, kad vasaras laikā saulriets ir vēlāk. Jebkurā gadījumā trokšņa iekārtu putnu atbaidīšanai nedrīkst izmantot pirms saullēkta un pēc saulrieta, un putnu atbaidītājus nekad nedrīkst lietot naktī. Tāpat svētdienās ieteikts iekārtu nelietot un izskatīt iespējas brīvdienās izmantot citas putnu atbaidīšanas metodes.

Trokšņa līmeni vidē ietekmē putnu atbaidīšanas trokšņa iekārtas jauda, attālums līdz iekārtai, meteoroloģiskie apstākļi, piemēram, vējš, kā arī apkārtnes reljefs un veģetācija, kas ietekmē skaņas atstarošanos un absorbciju. Trokšņa stiprumu dzīvojamā māju tuvumā samazina tā avota ekranējums, piemēram, siena ķīpu novietošana starp trokšņa ierīci un dzīvojamām mājām. 1.attēls rāda, kā trokšņa līmenis samazinās atkarībā no attāluma no diviem dažādiem putnu atbaidītājiem, izmantojot klusāku iekārtu un siena ķīpas skaņas aizsardzībai (ekranējumam) un skaļāku/ jaudīgāku ierīci bez siena ķīpām.

1.attēls. Putnu atbaidīšanas iekārtas trokšņa līmenis atkarībā no attāluma un tās jaudas, kā arī papildu aizsardzības pasākumiem (ar zaļu – klusāka iekārta, kas ekranēta ar siena ķīpām; ar sarkanu – jaudīgāka iekārta bez ekranējuma)

Kā redzams 1.attēlā, 1.6 km (1 jūdzes) attālumā no trokšņa avota pie mājas izmērītais iekārtas troksnis ir 50 dB, ja tiek izmantota klusāka iekārta vai arī iekārta ir iestatīta uz zemāku skaņas līmeni, un papildus tiek izmantotas siena ķīpas skaņas ekranēšanai. Savukārt 104 dB konstatēti, ja izmantota jaudīgāka trokšņa iekārta bez siena ķīpām skaņas ekranēšanai. 104 dB ir uzskatāms par ļoti skaļu troksni, kas noteikti rada traucējumu apkārtnējiem iedzīvotājiem.

Tiek ieteikts izmantot atstarojošas vai absorbējošas starpsienas (piemēram, no gofrētā dzelzs vai salmu ķīpām), lai koncentrētu skaņu uz savu lauku un prom no kaimiņiem, kur vien varētu rasties traucējumi. Šie pasākumi var būt ļoti efektīvi, lai samazinātu trokšņa līmeni vajadzīgajā virzienā. Skaņu slāpēt uz aizmugurē esošajām mājām palīdz siena ķīpu novietošana aiz ierīces, lai skaņa tiktu virzīta uz lauku. Vislabāk ekranēšanai ir izmantot mitrus salmu ruļļus, kas novietoti cieši kopā. Savukārt dzīvžogi un atvērtas paletes nav uzskatāmas par skaņas barjerām.

Francijas ieteikumi trokšņa iekārtu lietošanai putnu atbaidīšanai

1. Ievērot minimālo attālumu

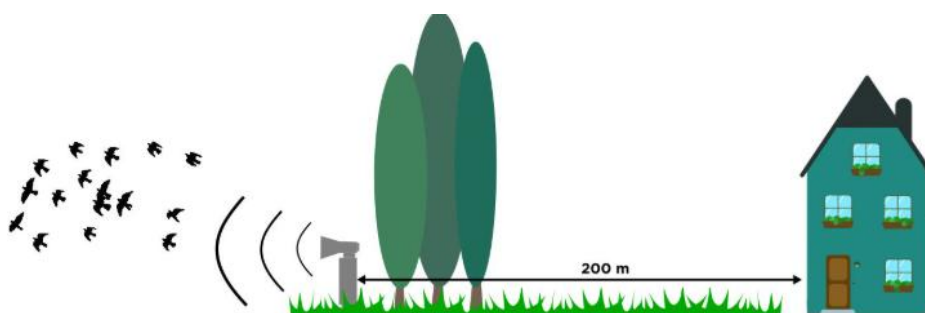
Starp putnu atbaidīšanas iekārtām, kas rada skaņu ar maksimālo jaudu (~120 dB 1m attālumā), un apdzīvotām vietām ir jābūt vismaz 200 m attālumam.

Novietot iekārtu, ņemot vērā valdošos vējus, lai tie nestu skaņu uz aizsargājamām teritorijām, nevis māju virzienā.

2. Izmantot dabiskas vai mākslīgas barjeras

Novietot akustisko putnu atbaidītāju tā, lai tas izmantotu visu, kas var apturēt skaņas izplatīšanos starp zemes gabalu un mājām (2.attēls), piemēram:

- koku rindas;
- mežainas teritorijas;
- uzbērumus;
- žogus un dzīvžogus.

2.attēls. Putnu atbaidīšanas trokšņa iekārtas pareiza novietošana.

3. Izveidot savu barjeru

Ja laukā nav dabisku barjeru, to var izveidot pats. Piemēram, var izmantot siena ķīpas un sakraut tā, lai putnu atbaidīšanas iekārtas signāli nenonāktu māju virzienā.

4. Pareizi ieprogrammēt putnu atbaidīšanas iekārtu

Ieteicams ieprogrammēt putnu atbaidīšanas signālus tā, lai tie tiktu raidīti ne biežāk kā ik pēc 20 minūtēm, lai mazinātu putnu pieradumu pie atbaidīšanas signāliem. Dažos gadījumos pietiek ar vienu signāla pārraidi ik pēc 40 minūtēm. Izvairīties ieprogrammēt signālu pārraidi laikā no plkst. 20:00 līdz 7:00. Tas tik un tā nebūs lietderīgi, jo putni, kas nodara kaitējumu kultūraugiem, naktī nebarojas.

5. Brīdināt kaimiņus

Sēšanas periods, kurā vairums lietotāju izmanto putnu atbaidītāju, ir ierobežots laikā. Vairumā gadījumu putnu atbaidīšanas ierīce nav jālieto ilgāk par 3 vai 4 nedēļām. Laicīga kaimiņu informēšana par ierīces izmantošanu un tās ilgumu palīdzēs mazināt sūdzības no kaimiņu puses zinot, ka neērtības būs īslaicīgas.

Austrālijas vadlīnijas trokšņu iekārtu izmantošanai putnu atbaidīšanai

- Skaņas iekārtas putnu atbaidīšanai, neatkarīgi no tā, vai tās ir gāzes lielgabali vai elektroniskas skaņas ierīces, nedrīkst izmantot naktī no plkst. 20:00 līdz 7:00, ja vien maksimālais trokšņa līmenis, mērot jebkurā tuvumā esošā pret troksni jutīgā vietā, nav mazāks par 45 dB(A).
- Nedrīkst raidīt vairāk par 6 šāvieniem stundā un vairāk par 70 šāvieniem dienā.
- Putnu atbaidīšanas iekārtas nedrīkst izmantot 300 m attālumā no mājokļa blakus esošajā lauku īpašumā vai 500 m attālumā no mājokļiem blakus esošajā lauku apdzīvotajā vietā.
- Trokšņa iekārtas nedrīkst izmantot agrāk par plkst. 7:00 un vēlāk par saulrietu. Ir pieļaujams agrāks iekārtas iedarbināšanas laiks, ja tam piekrīt kaimiņi.
- Kopējais darbības laiks nedrīkst pārsniegt 12 stundas vienā dienā. Tomēr darbības laiku var sadalīt divos atsevišķos periodos, ja intervāls starp sprādzieniem nav mazāks par sešām minūtēm.
- Cik vien iespējams, jāizmanto dabas veidojumu, ēku u.c. šķēršļu radītais skaņas ekranēšanas efekts, lai samazinātu sprādzienu trokšņa līmeni pie dzīvojamajām mājām.
- Cik vien iespējams, trokšņu iekārtas lietošana ir jāsamazina līdz minimumam.
- Trokšņu iekārta ir jāizmanto tikai kopā ar citām putnu kontroles metodēm.
- Skaņas iekārta putnu atbaidīšanai, ja iespējams, jānovirza prom no tuvākā trokšņa ziņā jutīgā uztvērēja, piemēram, skolas vai dzīvojamās mājas).
- Pirms trokšņu iekārtas lietošanas ir jābūt pierādījumiem, ka putni apdraud augļu dārzu vai kultūraugus. Pieņēmums, ka, lietojot iekārtu preventīvi pirms šī laika, tas atturēs putnus, ir maldīgs.

- Iekārta ir jāizslēdz dienas vidū (parasti no plkst. 11.00 līdz 15.00). Šis laika posms ir ārpus zināmajiem putnu barošanās laikiem.
- Ja kultūraugu platība ir 3 ha vai mazāka – izmanto vienu gāzes lielgabalu;
- Ja kultūraugu platība ir lielāka par 3 ha hektāriem, bet mazāka par 8 ha – izmanto divus gāzes lielgabalus;
- Ja kultūraugu platība ir 8 ha un lielāka – izmanto ne vairāk kā trīs gāzes lielgabalus.

Izmantotā literatūra

1. Somerset council, Audible bird scarers, Lielbritānija, 2024 (atvērts 17.12.2025.): <https://www.somerset.gov.uk/environment-and-food-safety/audible-bird-scarers/>
2. Abbotsford, Kanāda, Audible Bird Scare Device Bylaw, 2013 (atvērts 17.12.2025.): <https://laws.abbotsford.ca/civix/document/id/coa/coabylaws/2013b2210>
3. British Columbia Farm Industry Review Board, REVIEW OF THE USE AND REGULATION OF PROPANE CANNONS IN THE SOUTH COASTAL REGION, Kanāda, 2009 (atvērts 17.12.2025.): https://www2.gov.bc.ca/assets/gov/farming-natural-resources-and-industry/agriculture-and-seafood/agricultural-land-and-environment/strengthening-farming/local-government-bylaw-standards/bcfirb_09_may_propanecannonreview.pdf
4. Audible bird scare devices in B.C., Kanāda, 2025 (atvērts 17.12.2025.): <https://www2.gov.bc.ca/gov/content/industry/agriculture-seafood/agricultural-land-and-environment/planning-for-agriculture/local-government-bylaw-standards-and-farm-bylaws/audible-bird-scare-devices-in-bc>
5. A guide for using Auditory Bird Scarers, Lielbritānija, 2022 (atvērts 17.12.2025.): <https://www.rutland.gov.uk/sites/default/files/2022-10/Bird%20Scarer%20Advice.pdf>
6. Bird deterrents and bird scarers, Protecting your crop – NFU Code of Practice, National Farmers' Union, Lielbritānija, 2017 (atvērts 17.12.2025.): <https://www.limerick.ie/sites/default/files/media/documents/2017-08/Bird%20Deterrents%20and%20Bird%20Scarers%20NFU%20Code%20of%20Practice.pdf>
7. Protecting your crop – NFU bird scarers code of practice, National Farmers' Union, Lielbritānija, 2022 (atvērts 17.12.2025.): <https://www.nfuonline.com/updates-and-information/protecting-your-crop-nfu-bird-scarers-code-of-practice/>
8. How to limit the nuisance caused by acoustic bird repellents? AgriProTech, Francija, 2020 (atvērts 17.12.2025.): <https://www.agriprotech.fr/en/blog/how-to-limit-the-nuisance-caused-by-acoustic-bird-repellents-n4>
9. Audible Bird Scaring Device, District Council of Loxton Waikerie, Austrālija (atvērts 17.12.2025.): https://www.loxtonwaikerie.sa.gov.au/_data/assets/pdf_file/0034/1253878/Audible-Bird-Scaring-Device.pdf
10. Birdscarers must be appropriately used, Environment protection Authority Victoria, Austrālija, 2025: <https://www.epa.vic.gov.au/birdscarers-must-be-appropriately-used>
11. DRAFT SHIRE OF DENMARK NOISE MANAGEMENT PLAN For use of Gas Guns within the Shire of Denmark, Austrālija, 2013 (atvērts 17.12.2025.): https://www.denmark.wa.gov.au/council-meetings/meeting/28-may-2013-ordinary-meeting/59/documents/28-may-2013-attachme_9.pdf
12. Bird-scaring methods – an introduction to risk management, WorkSafe, Jaunzēlande, 2021 (atvērts 17.12.2025.): <https://www.worksafe.govt.nz/topic-and-industry/horticulture/bird-scaring-methods-an-introduction-to-risk-management/>